

Від ідеї до дії: як створюється система управління сталим розвитком університетів

Університети сьогодні — це не лише місця, де здобувають знання. Це осередки ідей, які здатні змінювати суспільство. Саме вони формують нове бачення майбутнього — відповідального, екологічного та справедливого. В умовах кліматичних викликів, соціальної нерівності та війни Україна особливо гостро відчуває потребу у переосмисленні ролі закладів вищої освіти.

Саме з цієї ідеї у 2023 році стартував міжнародний проєкт **Transformational Learning Network for Resilience — Enabling Ukrainian Higher Education to Ensure a Sustainable and Robust Reconstruction of (Post-War) Ukraine**, підтриманий Європейським Союзом у межах програми *Erasmus+*. Проєкт об'єднав університети з України, Чехії, Польщі, Литви та Німеччини задля створення трансдисциплінарної навчальної мережі — спільноти викладачів, дослідників, студентів і практиків, яких об'єднує одна мета: зробити українську вищу освіту стійкішою та більш сталою.

Мережа стала майданчиком для народження нових ідей і спільних дій. Тут формується культура співпраці, де кожен учасник — від адміністратора до студента — є **агентом змін**.

Одним із ключових викликів, що постали перед командою, виявилася відсутність єдиного, системного підходу до управління сталим розвитком в українських університетах. Попри численні ініціативи, екологічні та соціальні проекти, бракувало стратегічної рамки, яка б об'єднала зусилля у цілісну систему.

Так народилася ідея створити **Настанову з управління сталим розвитком університетів** — документ, який стане орієнтиром для освітніх інституцій на шляху до сталості.

У грудні 2023 року, під час зустрічі в Університеті сталого розвитку м. Еберсвальде (Німеччина), було започатковано робочу групу з розробки цієї настанови. До неї увійшли представники адміністрацій, викладачі, експерти, студенти й партнери з громадського сектору — усі, хто прагне змінювати освітній простір через спільну працю.

Принципи роботи групи — **відкритість, консенсус і інклюзивність**. Учасники вивчають міжнародний досвід, аналізують кращі практики університетського сталого розвитку, адаптують їх до українських реалій.

Основні завдання групи:

- систематизувати ключові напрями управління (екологічна політика, інклюзивність, прозорість, участь громад);
- розробити механізми впровадження і моніторингу;
- створити інструмент, який допоможе університетам втілювати принципи сталості в щоденне життя.

На першому етапі роботи проводиться оцінка поточного стану впровадження принципів сталого розвитку в університетах України. Зібрані дані ляжуть в основу майбутнього документа. Наступним кроком стане публічне обговорення драфту настанови, до якого буде запрошено ширше академічне середовище.

Нині триває оцінка поточного стану впровадження принципів сталого розвитку у вишах України. На основі зібраних даних готується перший проєкт настанови, який згодом буде винесено на публічне обговорення.

Очікується, що фінальна версія документа з'явиться вже в червні — і стане першим в Україні системним орієнтиром для університетів, які прагнуть будувати свою діяльність на засадах сталості.

Проте ця ініціатива — лише **початок великого шляху**. Створення настанови — це не просто написання документа. Це формування нового розуміння місії університетів у суспільстві, де освіта стає рушієм стійкого розвитку і відновлення країни.